

Wiadomości Szczecińskie

Nr. 29.

Szczecin, wtorek dnia 11 września 1945 r.

Rok 1.

Pół miliona Polaków z zachodu powraca do kraju

Urzędowo komunikują z Warszawy o rychłym powrocie obywateli polskich, którzy dotychczas przebywają jeszcze na terytorium Niemiec zachodnich. Liczbę ich określa się w przybliżeniu na ½ miliona.

Wyżsi oficerowie amerykańscy bawią już w Lignicy na Dolnym Śląsku, która stanowić będzie główny punkt tranzytowy dla powracających. Oficerowie ci organizują wspólnie z władzami polskimi powrót Polaków z amerykańskiej strefy okupacyjnej.

Pierwszy transport Polaków z Zachodu spodziewany jest w połowie września br.

Szkocki „Daily-Record” donosi o postępkach prac płk. Węgrowskiego, który bawi w Anglii z ramienia warszawskiego Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej, celem zorganizowania powrotu emigracyjnej armii polskiej z terenów Wielkiej Brytanii. Wszyscy żołnierze polscy będą mieli możliwość powrotu do Ojczyzny. Ci, którzy będą tego pragnąć, otrzymają

Hitler w Hamburgu?

W Rzymie ogłoszono sensacyjną wiadomość jakoby Hitler, po zmianie wyglądu zewnętrznego, ukrywał się miał w Hamburgu pod innym nazwiskiem.

Prasa brytyjska przyjmuje tę wiadomość z zastrzeżeniem.

Rada Ministrów Spraw Zagran. pięciu mocarstw

We wtorek rozpoczęło urzędowanie Rada Ministrów Spraw Zagranicznych pięciu mocarstw: Anglii, ZSRR, St. Zjedn. Chin i Francji. Zamiar zwołania takiej Rady powzięty był na konferencji poczdamskiej. Rada będzie instytucją stałą. Po wyjeździe ministrów pozostaną w Londynie ich zastępcy i eksperci, z prawem wyzywania ministrów tych państw, których sprawa będzie w danej chwili rozpatrywana. Przewodniczyć będzie Ernest Bevin.

Głównym zadaniem Rady będzie zlikwidowanie problemów Europy południowej i wschodniej oraz ustalenie granic. Uchwały Rady nie będą w żadnym wypadku obowiązujące. Będą to jedynie projekty, które będą musiały uzyskać aprobatę Zgromadzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Nowy dar amerykański

Polska, Grecja, Jugosławia, Albania i Czechosłowacja otrzymają wkrótce za pośrednictwem UNRRA towary na sumę 150 milionów dolarów. Będą to niezbędne zapasy armii amerykańskiej, a mianowicie: samochody, wagony kolejowe, maszyny do budowy dróg, studnie artezyjskie przybory kuchenne, sprzęt wędkarski, lekarstwa, odzież i inne.

mają gospodarstwa rolne na Zachodzie Polski, o powierzchni 10 akrów.

Jak dotąd zadeklarowało chęć powrotu około 80 % żołnierzy. Są szanse, że ilość powracających wzrośnie do 97 %. Obecnie organizowany jest transport zarówno dla żołnierzy jak i ich rodzin. Angielskie żony polskich żołnierzy (jak wiadomo małżeństwa polsko-angielskie

nie należały w czasie minionej wojny do rzadkości) otrzymują obywatelstwo polskie i równe prawa do przyjazdu do Polski.

„Daily-Record” kończy konkluzją, że wprawdzie Polska nie jest w tej chwili ogrodem różanym, lecz jest nim także pozostała Europa, a pracować dla Polski można i trzeba przede wszystkim w Polsce.

Rozruchy i strajki w Grecji

Wrzenie w Grecji przybiera na sile z każdym dniem. Uciekinierzy greccy napływający do Bułgarii, opowiadają o wzmagającej się fali terrorku oddziałów faszystowskich, które jawnie niemal wspierane są przez rząd.

Powodem ostatnich rozruchów, które przeradzają się w protestacyjny strajk powszechny, jest niezadowolone światła faszystowskie, które ostatnio zniesienia kontroli cen. Skrajna lewica okrzyk rządu, że zarządzenie to dokonane było pod presją kupców i przemysłowców i w ich interesie. Naturalnie zaraz po zniesieniu kontroli ceny poszły w górę. Ponieważ jednak płace świata pracy utrzymane są na poziomie poprzednim, sytuacja robotników stała się jeszcze cięższa.

Lewica grecka żąda, aby wojska brytyjskie opuściły Grecję, a między Anglią i Grecją zawarta została umowa na zasadach całkowitej równości.

Radio Warszawa donosi, że w pld. Albanii miały miejsce nowe prześladowania ludności cywilnej. Uzbrojone bandy faszystów greckich przekroczyły granice grecko-jugosłowiańska nabyto w pościgu za zbrodniarzami wojennymi. Duży oddział tych band pomaszerował w głąb Albanii.

Oficjalne zaprzeczenie Anglii w kwestii Rumuńskiej

Londyn zaprzecza urzędowo enuncjacji „Izwestii” jakoby rząd W-Brytanii wywierał nacisk na króla Michała w celu zreorganizowania rządu rumuńskiego. W-Brytania zawiadomiła ZSSR już w marcu, że rząd Grozy uważa za mało reprezentatywny i go nie uzna.

Prasa londyńska zaznacza, że stosunek ZSSR do Rumunii nie daje się pogodzić z uchwałami konferencji krymskiej.

Z Dalekiego Wschodu

W dniu wczorajszym odbył się akt kapitulacji milionowej armii japońskiej w Chinach. Kapitulację podpisał w Nankinie dowódca wojsk japońskich, generał Okamura. Jednym z chińskich warunków kapitulacji było żądanie wydania „marjonetkowego” chińskiego rządu narodowego, który ukrywa się na terytorium Japonii.

Amerkańskie oddziały wkroczyły do stolicy Korei, Soul (Keijo). Po 35-ciu latach panowania japońskiego Korea odzyskała wreszcie wolność. Ludność wita Amerykanów entuzjastycznie.

XVII-ta armia Japońska archipelagu Salomona skapitulowała w Bougainville. Jedna czwarta liczby jeńców aljanckich Japonii została już uwolniona. Japończycy okazują skrucę, jednakże skrucza ta odnosi się jedynie do mylnego ocenienia ich szans militarnych na Pacyfiku

45 tysięcy jeńców niemieckich w polskich kopalniach węglowych.

W wyniku pertraktacji przeprowadzonych z ramienia Centrali Zarządów Przemysłu Węglowego w osobach naczelnego dyrektora administracji inż. Wł. Biernackiego i dyrektora biura warsztatów inż. Zyg. Bedkowskiego, w kopalniach polskich zatrudnionych zostanie w najbliższym czasie 45 tys. jeńców wojennych niemieckich. Jeńcy ci przybędą z szeregu obozów mieszczących się nad Nissą i rozlokowani zostaną po poszczególnych Zjednoczeniach Przemysłu Węglowego celem dalszego podniesienia produkcji.

Rehabilitacja Syjamu.

Jak ogłoszono publicznie w Nowyorku rząd Syjamu, który zmuszony był pod presją do współpracy z okupacyjnymi wojskami japońskimi, w rzeczywistości znajdował się w stałym kontakcie z aliantami. W Bangkoku przebywali przez cały czas wojny oficerowie amerykańscy zaopatrzeni w tajne radiostacje nadawczo-odbiorcze. Bezpośrednim opiekunem ich był premier rządu syjamskiego i jeden z ministrów. Ekwipunek i żywność dla tych oficerów zrzucał były przez amerykańskie samoloty.

Z całego świata

Węgierski minister sprawiedliwości, należący do partii komunistycznej, zażądał połączenia w obliczu nadchodzących wyborów partii socjalistycznej i komunistycznej w jedną całość.

Specjalna komisja dla badania zbrodni wojennych japończyków, utworzona w Czung-Kingu przez Chińczyków, gromadzi materiały obciążające już od 1944 r.

W Sztokholmie coraz natęczywiej ponawiane są przez demokratyczne odłamy opinii publicznej żądania czystki aparatu państwowego z elementów nazistowskich i pro-nazistowskich. Ostatnio z żądaniem takim wystąpiła Komisja Zjednoczonych Związków Zawodowych.

Mołotow udał się w dniu wczorajszym do Londynu w towarzystwie wiceministra Wyszyńskiego, specjalisty od zagadnień rumuńskich. Przed odlotem Wyszyński konferował z premierem rumuńskim Grozą.

W Waszyngtonie ogłoszono oficjalnie, że w najbliższych dziesięciu miesiącach zdemobilizowanych będzie 6 milionów żołnierzy wojsk lądowych i 3 miliony marynarzy.

W Japonii aresztowany został hitlerowiec Meisinger w randze pułkownika, szef gestapo na Daleki Wschód.

Kacik Pionierów

Ćwicz się w sztuce oczekiwania szczęścia. Kto oczekuje nieszczęścia, prosi o to nieszczęście i otrzyma je.

Zawarty został brytyjsko-holenderski traktat handlowy. Podobne traktaty zawarte będą w najbliższym czasie z Norwegią i Portugalją.

Demobilizacja japońskich sił zbrojnych zwolni 7 milionów żołnierzy. Na wyspach Kurylskich część japończyków nie złożyła jeszcze broni.

Jugosłowiański minister handlu oświadczył, iż w Jugosławii nie będzie urzędowego monopolu dla handlu zagranicznego, jednakże rząd przeprowadzać będzie kontrolę importu i eksportu.

Prezydent USA Truman oświadczył, że Filipiny otrzymają niepodległość. Kongres amerykański będzie miał możliwość wglądu w wyniki dochodzenia w sprawie kłeski pod Pearl Harbour.

W Kolonii wykryta została nowa niemiecka organizacja sabotażowa. Zaaresztowano 40 osób, skonfiskowano wiele materiału wybuchowego. Jeden z wysokich gestapowców, kierujących tą organizacją, ukrywał się w pewnej piekarni w charakterze czeladnika.

Kronika Szczecina

„Wzywa się wszystkich obywateli narodowości polskiej m. Szczecina o podanie do dnia 20. 9. 45 dzieci polskich do lat 16, które w okresie od 1939 — 1945 r., były **wywieczone do Niemiec w celach germanizacji**. Spis ten nie dotyczy młodzieży wysłanej przez Urząd Pracy na roboty przymusowe. Spisu dokonuje Wydział Opieki Społecznej pokój 91 (parter) przy — ul. Friedrichshoferweg 2.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Ustawy z dnia 2. 8. 1926 (Dz. U.R.P. nr 79 poz. 443) zarządza **rejestrację wszystkich rowerów** na terenie miasta Szczecina. Rejestracja odbywać się będzie codziennie za wyjątkiem świąt od 12 do 22 września 1945. W Wydziale Administracji Ogólnej I Instancji, Oddział Spraw Wojkowych, Aleja Piastów nr 1-II ptr. (Barnimstr.) od g. 8-mej do g. 12-tej. Rejestracja obowiązuje wszystkich właścicieli i posiadaczy rowerów oraz dostarczycieli następujące dane: a) markę roweru, b) numer ramy, c) typ. Na podstawie dokonanej rejestracji zostanie wydana właścicielowi karta rowerowa za opłatą administracyjną w wysokości zł. 10.— Osoby uchylające się od spełnienia obowiązku rejestracji będą karane w drodze administracyjnej grzywną oraz aresztem do trzech miesięcy. V-prezydent inż. Maciejewski.

Celem zaprowadzenia **ewidencji koni**, znajdujących się na terenie Miasta Szczecina i zaopatrzenia właścicieli koni w odpowiednie dowody tożsamości, wzywa się wszystkich właścicieli i posiadaczy koni do zgłoszenia ich w terminie **od dnia 10 do 15 września 1945** w Wydziale Administracji Ogólnej I Instancji, Oddział Spraw Wojkowych, Aleja Piastów nr 1 (Barnimstraße) od g. 8-mej do g. 12-tej. Do zgłoszenia należy dostarczyć następujące dane dotyczące posiadanych koni: a) pleć, b) masę, c) wiek, d) znaki szczególne. Zgłoszeniu nie podlegają konie, które nie ukończyły jednego roku życia. Osoby, uchylające się od spełnienia obowiązku zgłoszenia będą karane w drodze administracyjnej grzywną oraz aresztem do trzech miesięcy. V-prezydent inż. Maciejewski.

Okregowa Izba Farmaceutyczna w Szczecinie z tymczasową siedzibą w Koszalinie wzywa wszystkich magistrów, prowizorów i pomocników farmacji oraz drogistów zamieszkałych na terenie miasta i powiatu Szczecina do natychmiastowej **rejestracji**. Rejestracja odbędzie się w Aptece Centralnej (dawnej Luckenbacha) plac Grunwaldzki 42 w godz. 9—11. Osoby uchylające się od rejestracji zostaną pozbawione prawa wykonywania zawodu na terenie Okregowej Izby Farmaceutycznej w Szczecinie.

Sprawy polskie

Premier Osóbka-Morawski odbył czterogodzinną konferencję z Komitetem Centralnym Zw.Zaw. przerykając uwzględnić wszystkie słuszne postulaty Związku.

Wojewódzka Komisja Przesiedleńcza w Katowicach przeprowadziła zbiórkę pieniędzy i odzieży dla najbardziej potrzebujących spośród repatriantów Wschodu.

W Łodzi wykonano wyrok śmierci na Sydonii Bayer b. kierownicze karnego obozu dla dzieci (były i takie). Zbrodnica ta niemka torturowała chore dzieci polskie, polewając je na mrozie zimną wodą. Miała ona na sumieniu wiele młodocianych ofiar.

Naczelna Rada Zrzeszeń Kupców Polskich, zadeklarowała gotowość współpracy w przejmowaniu Ziemi Odzyskanych, uważając zagospodarowanie Zachodu za naczelną zadanie Polaków w dobie obecnej.

20-go września wyedzie do Paryża na światową Konferencję Związków Zawodowych reprezentacja polska w składzie: 5 delegatów i 4 zastępców.

Tymczasowy cennik ogłoszeń: Ogłoszenia drobne: zwykle — 3 zł za jedno słowo, tłuste — 5 zł za jedno słowo. Ogłoszenia lamowe: 1 cm o szerokości 1 kolumny — 40 zł, 1 cm o szerokości 2 kolumn — 75 zł, 1 cm o szerokości 3 kolumn — 100 zł, 1 cm oszerokosc całej strony — 120 zł. Miejsce wybrane — 50 % drożej. Za terminowe umieszczenie ogłoszeń Adm inistracja nie odpowiada.

Będzie dobrze!

Szczecin staje się miastem coraz bardziej popularnym, nie tylko wśród szarej braci przesiedleńców, lecz także i u najwyższych władz państwowych. Dowodem tego jest ostatnia decyzja Rządu dotycząca utworzenia Dyrekcji Odbudowy Szczecina. Szczecin, obok Warszawy i Gdańska, jest trzecim miastem w Polsce, które będzie odbudowane w szybkim tempie. Na cele odbudowy Szczecina przyznany został kredyt w wysokości 20 milionów kwartałnie. W pierwszym rzędzie przewidziana jest odbudowa mostu na Odrze. Niezależnie od tej sumy asygnowano jednorazowo kwotę 3 miliony zł. na remont dachów, które jeszcze przed zimą będą naprawione. Pomyślnie również rozwiązano zagadnienie zaopatrzenia miasta w opał na okres nadchodzącej zimy. Odpowiednie zamówienie w Głównej Składnicy Węgłowej jest już w toku załatwienia.

Do rządu dobrych nowin należy także wiadomość o przywiezieniu

CZYTELNICZY PISZA:

„W ruinach miasta, wśród żelastwa przysypanego gruzami zauważyłem sporo przedmiotów mogących się nadać do zmontowania małej fabryczki przetworów chemicznych. Kociołki parowe, walce, wanny, — jako zbiorniki, młynki, sita, ewentualnie aparat próżniowy (vacuum), pompa ssąca i kilkadziesiąt metrów rurociągu — ot i wszystko, co byłoby potrzebne w pierwszej kolejności do uruchomienia fabryczki, któraby ożywiła miejscowy przemysł chemiczny i dała zatrudnienie kilkudziesięciu osiedleńcom.

Rzeczy te należałoby wyszukać i wydobycić spod gruzów, zabezpieczyć, oczyścić i zmontować w jakimś budynku. Czas nagli, niedługo będzie jesień, pora nieodpowiednia do takich robót.

Czy zamierzona fabryczka miałaby w przyszłości stanowić własność Zarządu Miasta, czy pracować na za-

Niedawne miejsce kaźni — ośrodkiem twórczej pracy

W Potulicach koło Nakła był w okresie okupacji oboz koncentracyjny dokąd spędzano setki rodzin wraz z dziećmi i starcami, przeważnie spośród ludności wiejskiej. W ciągu 5½ lat okupacji umarło śmiercią męczeńską w Potulicach 1229 starców, kobiet, dzieci i mężczyzn. Jednym ich przewinieniem było to, iż posiadali gospodarstwa rolne, które zapragnęli zagarnąć dla siebie niemieccy koloniści.

W ubiegłym tygodniu odbyła się w Potulicach uroczystość dożynek z udziałem przedstawicieli wojska, władz samorządowych i organizacji politycznych. Dużą grupę wśród zebranych stanowili byli więźniowie polscy obozu, którzy przetrwali okres niemieckich prześladowań. Licznie zebrana ludność witała przedstawicieli władz entuzjastycznie, manifestując na cześć KRN, rządu i Wojska Polskiego za uwolnienie z rąk katów hitlerowskich.

Argentyna w przededniu przewrotu.

Sytuacja wewnętrzna Argentyny zmierza do kryzysu. Demokratyczne odłamy społeczeństwa wykazują

przez Pełnomocnika Rządu ob. Zarembe 10 milionów zł. na wypłatę zaległych i bieżących pensji dla pracowników Zarządu Miejskiego. Ostatnia paląca sprawa, repatriacji Niemców na tereny zachodnie, do miejsc skąd przyszli tutaj kilkadziesiąt lat temu, staje się coraz bardziej aktualna i niedługo wejdzie w fazę całkowitej realizacji. Pozwoli to stworzyć dla ludzi pracy lepsze warunki bytu niż mieli je dotychczas wewnątrz kraju, oraz przeprowadzić akcję osiedleńczą, planowo zorganizowaną, na wielką skalę.

W związku z tym spodziewany jest przyjazd do Szczecina prezidenta Warszawy ob. inż. Tołwińskiego, jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca.

Wszystko to razem wzięte, przemawia za tem, że okres pracy przygotowawczej, w najtrudniejszych warunkach, dobiega końca. Wytrwajmy, a przekonamy się, że w wielkim wysiłku budowania nowej Polski Szczecin zdobędzie palme pierwszeństwa.

sadach spółdzielczych — sprawy tej nie przesądzą. Była powstała i dała ludziom zarobek. Aby ci, których niecierpięć chwilkowo wpędziło do mrowiska P.U.R.—u mogli mu najprędzej podziękować za gościnność i żupę.

Koniecznym jest jednak, aby pionierzy tej sprawy znali się nieco na rzeczy. Dlatego proszę uprzejmie Pana Redaktora o umieszczenie mego listu w „Wiadomościach Szczecińskich” wraz z apelem do tych, którzy już mieli pewną styczność z przemysłem chemicznym, aby porozumiali się z mną osobiście pod niżej wskazanym adresem.

Tylko zorganizowanie się może doprowadzić do czegośkolwiek: człowiek pojedynczy nie utrzyma się na powierzchni w obecnych warunkach bez „szabowania”. Jerzy Andrzejewski, ul. Małopolska (Augusta) 17, internat P.U.R.u sala Nr. 5.”

wielką ruchliwość. Wydaje się, że ostatnie gniazdo faszyzmu zostanie wkrótce rozbite. W miastach Argentyny odbywają się strajki i demonstracje. Demokraci domagają się przywrócenia rządów konstytucyjnych. Zaniepokojony sytuacją rząd obecny, który był narzucony narodowi przez wojskowy zamach stanu, zebrał się na nadzwyczajnym posiedzeniu.

List otwarty Tomasza Manna

Radio Berlin podało treść listu znanego niemieckiego pisarza, laureata nagrody Nobla, Tomasza Manna. Mann jako szczerzy demokrata uchodzić musiał z Niemiec wraz z bratem swoim Henrykiem. Czas wojny spędzili w Stanach Zjednoczonych.

List potępia metody stosowane przez hitlerowców zarówno w obozach koncentracyjnych jak i na frontach. Udowadnia, że przez 12 lat okupacji hitlerowskiej utracili Niemcy wszystko to, co nazywamy kulturą. Wzywając swój naród do odrodzenia, zapewnia Mann rodaków, że świat gotów jest przyjąć ich spowrotem do swego grona. Muszą tylko raz na zawsze zerwać z ideologią siły i przemocy.

NA WIDELCU...

Inicjatywa prywatna

Mięczaki spekulacji biegają od urzędu do urzędu, godzinami stoją w kolejkach, piszą podania i wypełniają formularze. Rekiny przemysłu i handlu demoralizują urzędników propozycjami łapówek. Zaślepieni żądzą osobistego zysku zapominają o pracy pionierskiej, nie pomyślą, jakie sukcesy może przynieść właściwa inicjatywa prywatna. Nie uświadamiają sobie, że najprostsze pomysły są najgenialniejsze. Że kapitał jest przytykiem, a świat należy do odważnych.

Jako jeden z dowodów niech służy poniższe wynurzenia pioniera z inicjatywą:

„Ja, panie, nie chodzę po urzędach. Nie stoję w kolejkach. Nie proponuję łapówek urzędnikom. Gwiżdżę na nich wszystkich.

Jedna prosta myśl przy wrodzonej odwadze pozwala mi budować fundamenty przyszłego dobrobytu odzyskanych ziem.

Swojego też. Mimochodem.

W śmieciach znalazłem śrubokręt, klucz francuski i kleścze monterki. To mój kapitał zakładowy. Reszta, to inicjatywa, odwaga, pracowitość i cierpliwość.

Zalety te posiadam. Szczególnie odwagę.

Chodzę po dzielnicy willowej i moim kapitałem zakładowym wykręcam liczniki i silniki elektryczne oraz manometry i termometry centralnego ogrzewania.

Pan się śmieje? Że nic z tego nie mam? Teraz rzeczywiście nie, ale potem ... Zobaczą pan. Przyjadą, przyjadą i ci, co teraz urzędnikom głowy zawracają podaniami i ci, co chcą grube łapówki płacić, tylko nie wiedzą komu. W zębach pieniądze przyniosą. Na czworakach.

Strasznie pan Urzędem Miar? Elektrownią, gazownią, wodociągami? A któż mi udowodni, że tych gratów nie kupilem okazynie? Mogę sobie nawet kartkę wywieścić: „Kupuję-sprzedaję”, nie?

Myśl prosta, robota piękna. Pan nie wierzy? Weź pan paru chłopaków z automatami dla bezpieczeństwa i idźcie w dzielnice willową. Zobaczą moje czystą robotę. Pionierską.

Tam już zrobiłem co należy, przesyła się teraz na Grabowo.

Podczas pracy spotykałem podobnych pionierów. Ale gdzie im do mnie!

Jeden pracował w żyrandolach, drugi w zamkach i zatraskach.

I to ma być interes? Rozmach?! Praca pionierska?!!

Jeszcze żeby wanny i muszle klozetowe, to rozumiem. Ale żyrandole? Śmiech do gęby!”

b. r.

Zespoły Solidarne w przemyśle brytyjskim

Min. Cripps zapowiedział utworzenie Zespołów Solidarnych przy zakładach w tych gałęziach przemysłu brytyjskiego, które nie będą upaństwowione. W skład Zespołu wejdą: 1) przedstawiciele kierownictwa zakładu, 2) przedstawiciele robotników i 3) przedstawiciele konsumentów. Zadaniem Zespołów Solidarnych będzie ściśła koordynacja powyższych trzech czynników dla dobra produkcji, w myśl wytycznych ogólnej polityki państwowej.